

Posudek bakalářské práce

Student: **Tereza Pištorová**

Název práce: **Familienpolitik der Großen Koalition in der Bundesrepublik Deutschland 2005–2009**

Oponentka: PhDr. Petra Matějů

Práce Terezy Pištorové zkoumá rodinnou politiku spolkové vlády velké koalice, konkrétně především přijaté zákony upravující tuto problematiku a jejich dopady. Dodatečně si navíc všímá i ohlasu této politiky v českých médiích. Cílem práce je zjistit, zda a jak vláda velké koalice zohlednila v konceptu své rodinné politiky nízkou míru porodnosti, jaká opatření prosadila a jaké dopady měla tato opatření. Autorka si je dobře vědoma mezí své práce – především toho, že jednotlivá opatření od sebe navzájem i od dalších faktorů často nelze striktně oddělovat a navíc se některá opatření mohou projevovat až se značným zpožděním, takže skutečně důkladnou analýzu bude možné provést až s větším časovým odstupem. S touto nelehkou situací se však Tereza Pištorová dokázala vypořádat tím, že v práci průběžně objasňuje, co již lze hodnotit poměrně přesně a co jsou jen předběžné odhady a trendy vývoje.

Práce je založena především na rozboru velkého množství primárních zdrojů: zákonů, koaličních smluv, volebních programů, statistik Spolkového statistického úřadu, Eurostatu i WHO, zpráv ministerstva pro rodinu, seniory, ženy a mládež, odborných komisí i výzkumných institutů a dalších. Opírá se ovšem i o nemalé množství odborné literatury. Monografie k tomuto aktuálnímu tématu zatím chybí, ale již byly publikovány statí ve sbornících a odborné články. Použité zdroje jsou vhodně zvolené a dostatečné.

V úvodu Tereza Pištorová seznamuje čtenáře s tématem své práce, s jejím časovým vymezením, cíli a členěním. K metodě práce se vyjadřuje jen velmi stručně, ale pro potřeby bakalářské práce je to dostačující. Naopak použité prameny a literaturu představuje pečlivě a správně se kriticky staví ke zprávám ministerstva pro rodinu a dalších státních institucí. Práce je dále členěna do čtyř hlavních kapitol a poté následuje závěrečné shrnutí.

V první kapitole autorka zkoumá východiska rodinné politiky velké koalice. Definuje pojem „rodinná politika“ a objasňuje motivy k prosazování této politiky i její modely vycházející z typologie státu blahobytu od Gøsty Espinga-Andersena. Poté uvádí stručné informace k historii rodinné politiky v Německu a k demografickému vývoji této země. Nezapomíná zdůraznit rozdíly mezi západem a východem Německa, jimž se věnuje i při hodnocení dopadů zkoumaných zákonných opatření. Postrádala jsem ovšem alespoň zmínku o tom, že značné rozdíly jsou v demografických ukazatelích rovněž mezi občany německé národnosti a cizinci žijícími v Německu, resp. Němci s migrační zkušeností. I tento aspekt ovlivňuje diskuse o demografickém vývoji v Německu a s ním spojené rodinné politice, a tak je škoda, že nebyl alespoň v poznámkách pod čarou zmíněn (na jeho zevrubné prozkoumání v této bakalářské práci nebyl prostor, o tom není pochyb). Poslední podkapitola první kapitoly je pak věnována změně přístupu k rodinné politice po roce 2000, který se v praxi prosadil právě za vlády velké koalice.

Druhá kapitola podrobně rozebírá prosazené změny zákonů upravujících rodinnou politiku, které se týkaly v prvé řadě finanční podpory rodičů na rodičovské dovolené (včetně finančních stimulů pro péči obou rodičů o dítě) a zvyšování nabídky míst v jeslích. Třetí kapitola pak analyzuje jejich dopady. Dochází k závěru, že se podařilo zlepšit finanční situaci rodin a zvýšit zaměstnanost matek i podíl otců na péči o dítě v prvních měsících po narození, ale dopady na fertilitu se zatím zdají být jen minimální (ovšem právě v tomto případě je – jak autorka sama uvádí – na důkladné vyhodnocení ještě brzy).

Ve čtvrté kapitole se Tereza Pištorová zabývá ohlasem této politiky v českých denících. Ke zkoumání si vybrala seriózní deníky Mladou frontu DNES, Hospodářské noviny a Právo. Chybí ovšem vysvětlení, na základě jakých kritérií tyto deníky vybrala. Detailně je naopak ozřejměn postup vyhledávání článků (pomocí databanky českých médií Newton Media Search) a práce s nimi. Jedná se jen o drobnou analýzu tisku, neboť sledované deníky k tomuto pro česká média minoritnímu tématu publikovaly pouze 13 článků. Provedena je však korektně. Zajímavé jsou tabulky ukazující četnost zmiňování jednotlivých témat i rozložení výskytu těchto článků v čase.

V závěru práce autorka shrnuje především poznatky z druhé a třetí kapitoly, vycházející z rozboru zákonů a jejich dopadů na fertilitu, zaměstnanost žen, podíl otců na rodičovské dovolené a na riziko chudoby rodin. Práci doplňuje seznam zkratk, grafických zobrazení a tabulek i použitých pramenů a literatury.

Práce je přehledně, logicky strukturovaná a čtivá, přestože obsahuje velké množství statistických dat. Přehlednost práce zvyšují grafická znázornění a tabulky (výjimkou je strana 33, kde doprovodný text není zcela v souladu s příslušným grafem). Po formální stránce je tato bakalářská práce zpracována velmi pečlivě a nejsou v ní téměř žádné pravopisné chyby ani překlepy. Autorka velmi pečlivě cituje. Jen bych podotkla, že poznámky č. 1 a 17, které jsou přejaty z jiného než původního zdroje, by bylo vhodné uvést formulací „citováno podle...“.

Tereza Pištorová se ve své bakalářské práci zabývá tématem aktuálním a velmi podstatným pro soudobou německou společnost (a nejen pro ni – rozebírané otázky se v současné době řeší v mnoha evropských státech). Práce je velmi pečlivě napsaná, korektně analyzuje zvolené téma a dochází k jasným, dobře podloženým závěrům. Navrhuji ji hodnotit stupněm *výborně*.

V Praze, 9. července 2013

PhDr. Petra Matějů